

O d l i š n é s t a n o v i s k o

**v zmysle § 6 ods. 8 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
s uzneseníu Súdnej rady Slovenskej republiky
č. 233 z 31. marca 2014**

S väčšinovým rozhodnutím Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“), ktorým došlo (o. i.) k schváleniu kandidátky na vymenovanie do funkcie sudcu JUDr. Kataríny Krochtovej s pridelením na Okresný súd Bardejov (a to s následkom v podobe predloženia návrhu na vymenovanie prezidentovi republiky), nesúhlasím z nasledovných dôvodov :

Súčasťou komplexu základných práv, zaručovaných na úrovni základného zákona štátu a vyjadrených v Ústave Slovenskej republiky (v ústavnom zákone SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „Ústava“) sú rovnosť ľudí v dôstojnosti i v právach (čl. 12 ods. 1 veta prvá Ústavy), zaručenie všetkých základných práv na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie v spojení s nemožnosťou kohokoľvek z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať (čl. 12 ods. 2 Ústavy) a tiež to, že občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 Ústavy).

Verejnou funkciou je nepochybne aj funkcia sudcu. Zjavne i preto je tu tiež ustanovenie zákona o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o sudcoch“), vykonávajúce príslušný ústavný príkaz a zakotvujúce, že výberové konanie (na funkciu sudcu) sa uskutočňuje v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom (čl. I § 28 ods. 4 posledná veta zákona o sudcoch); okrem neho však i onen osobitný predpis, spomínaný príslušnou poznámkou (č. 7) v zákone o sudcoch, ktorým je zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 365/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, označený už zákonodarcom v samotnom zákone alternatívnym názvom „antidiskriminačný zákon“).

Nepopierateľným ústavným i zákonným princípom, vyplývajúcim z právnych predpisov, o ktorých je tu reč, je (popri inom) zákaz znevýhodňovania, ale aj zvýhodňovania kohokoľvek aj z dôvodu rodinného stavu (čl. I § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona) s potrebou prihliadania i na dobré mravy (čl. I § 2 ods. 2 antidiskriminačného zákona) a s potrebou prijímania opatrení na ochranu pred diskrimináciou a to i nepriamou (čl. I § 2 ods. 3 a § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona). Oblasťou dotknuteľnou možným výskytom diskriminácie je tiež prístup k zamestnaniu, povolaniu, inej zárobkovej činnosti alebo funkcii (ďalej len "zamestnanie") vrátane požiadaviek pri prijímaní do zamestnania a podmienok a spôsobu uskutočňovania výberu do zamestnania (čl. I § 6 ods. 1 písm. a/ antidiskriminačného zákona).

Zákon o sudcoch zveruje vymenovanie drvivej väčšiny členov výberovej komisie, majúcej uskutočniť výberové konanie (a to štyroch z piatich členov, čiže 80%), predsedovi súdu (čl. I § 29 ods. 1 zákona o sudcoch). Predseda súdu tak má nespornú možnosť výberom konkrétnych osôb (tvoriacich komisiu) ovplyvniť aj konečné rozhodnutie komisie.

Ak sa v prípade, o ktorý sa tu jedná, do výberového konania na obsadenie voľného miesta sudcu na Okresnom súde Bardejov prihlásila sestra dnes už len niekdajšieho predsedu súdu JUDr. Karola Krochtu, bola to v prvom rade ona, ktorá podcenila ako morálno-etický rozmer

problému (uchádzanie sa ňou o pozíciu sudcu práve na súde riadenom jej bratom), tak aj vyššie naznačený rozmer právny a už ona takto vytvorila i prekážku riadneho uskutočnenia výberového konania v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania (keďže tu z povahy veci muselo byť vylúčené, aby získanú výhodu v podobe súrodeneckého vzťahu s tvorcom výberovej komisie mohli ostatní uchádzači účinne eliminovať).

Pretože k náprave takéhoto (nielen z pohľadu etiky, ale i práva) neakceptovateľného stavu nedošlo do času začatia výberového konania, výberová komisia mala následne prijať opatrenia spôsobilé obnoviť stav rovnakých podmienok prístupu všetkých uchádzačov k obsadzovanej verejnej funkcii. To bolo pri rešpektovaní vyššie zadefinovaného ústavného i zákonného rámca podmienok prístupu k sudcovskej funkcii možné len neumožnením uchádzačke s diskutovaným zvýhodnením v účasti na výberovom konaní (hocako o takejto možnosti vyhláška č. 483/2011 Z. z. v znení noviel mlčí), keď všetky orgány zúčastňujúce sa v príslušnom procese majú povinnosť postarať sa o odstránenie stavu nerovných podmienok (v tejto súv. por. najmä nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. III. ÚS 75/01 a II. ÚS 5/03).

Ak aj výberová komisia v tomto zlyhala a neskorší výsledok výberového konania potvrdil obavy z možného zvýhodnenia sestry predsedu súdu (kde zaiste bez povšimnutia nemôže ostať víťazstvo dotýčnej pred druhým v poradí s rozdielom jedného bodu a jej praktický prechod do „vedenia“ až v ústnej, teda rizikom subjektivismu najviac poznačenej časti výberového konania), súdna rada nemala výsledok výberového konania zaťaženého opisovanou vadou akceptovať (zvlášť ak už v minulosti sa rozhodla postupovať obdobne, hoci k tomu – na rozdiel od tohto prípadu – nemala žiaden legitímny dôvod).

Mgr. Dušan Čimo, v. r.